VIII. BAŽNYČIOS IR VIENUOLYNAI

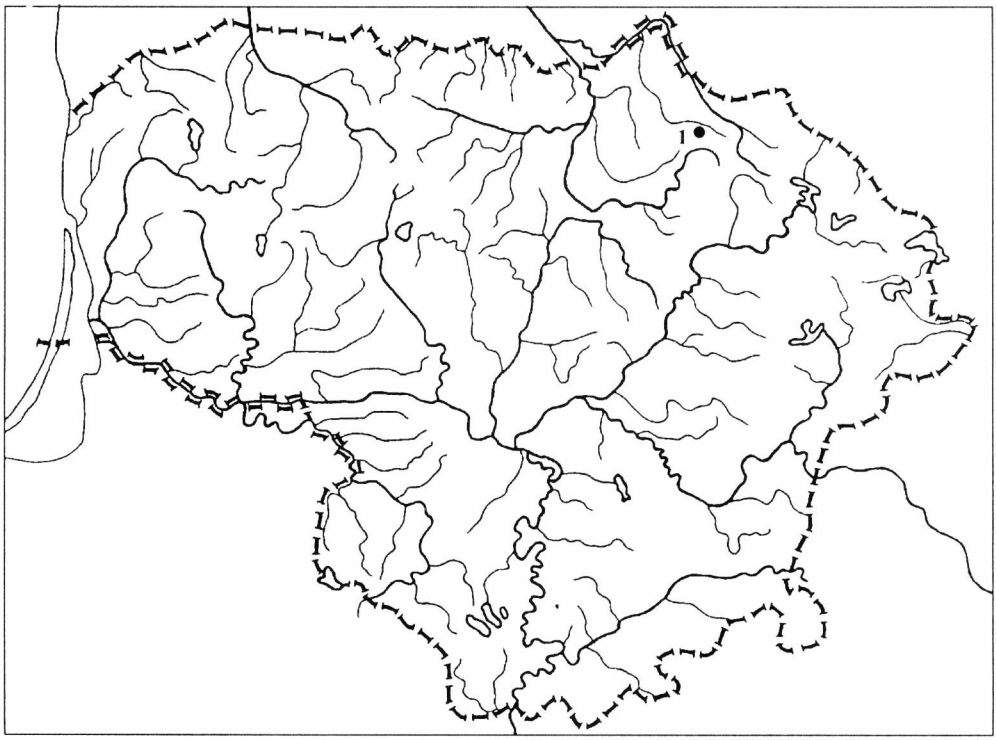

28 pav. Bažnyčios ir vienuolynai:
Fig. 28. Churches and monasteries:

1 – Papilys.

PAPILIO EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIA

Roma SONGAILAITĖ

2001 m. rugpjūčio mėn. Papilio evangelikų reformatų bažnyčioje (S 526) (Biržų r.) vyko baigiamieji bažnyčios remonto darbai – dažomas fasadas ir tiesiama vandens nuotekų surinkimo trasa. Trasa buvo kasama 1,2 m atstumu nuo bažnyčios ŠR, PR, PV fasadų ir nuo bažnyčios vakarinio kampo iki pagrindinio šulinėlio už vartų. Bendras trasos ilgis – apie 90 m, plotis – 0,8 m, gylis – 0,9–1,1 m.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu ŠR bažnyčios fasado pusėje rasti 5 pamatų fragmentai, kurie, 1999 m. atkasant bažnyčios pamatus, nebuvo rasti. Jie statant dabartinę bažnyčią (XVIII a.) buvę nuardyti. Sujungus rastuosius fragmentus, buvo galima nustatyti, kad surasto pastato pamatai yra 8,5 m ilgio ir 4,3 m pločio. Pamatų 1 plotis – 1,7 m, storis – 0,6 m, pamatų 2 plotis yra 0,4 m, storis – 0,7 m, pamatų 3 plotis – 0,8 m, storis – 0,7 m. Tarpas tarp 2 ir 3 pamatų užverstas griuvenomis, rasta langų stiklo šukių, geležinių kaltinių vinių. Pamatai 4 nuardyti, nes jų viršus rastas tik 0,6 m gylyje. Likusi tik viena 0,25 m storio, 0,7 m pločio akmenų eilė. Iš pamatų 5 likę sukloti tik du akmenys vienoje eilėje. Atkarpoje tarp 4 ir 5 pamatų buvo rasta suardytų palaidojimų – pavienių žmonių kaulų.

Daugiausia palaidojimų būta bažnyčios PR ir PV pusėje. PR pusėje rasti keturi suardyti kapai 0,85–0,9 m gylyje ir 1 nesuardytas kapas 9. Mirusysis orientuotas 220° kryptimi, palaidotas 1,3 m gylyje, įkapių nerasta. Rastas atsitiktinis radinys – geležinė diržo sagtelė, kuri gali būti ir kitų palaidojimų. Prie kapo 8 buvo rasti du žalvariniai juostiniai žiedai.

PV pusėje rasti 5 suardyti kapai ir 1 nesuardytas (kapas 1). Galva orientuota 325° kryptimi. Įkapių nerasta. Šioje fasado pusėje atkasti pamatai rasti 1999 m. (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 400–403). Nesuardytų kapų griaučiai perduoti antropologiniams tyrimams.

2001 m. žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai papildė 1999 m. tyrinėjimus. Būtų galima daryti išvadą, kad prie surastosios senosios (XVI a. pabaigos) bažnyčios buvę du bokštai. Vienas buvo rastas 1999 m. PV fasade, o 2001 m. rasti pagal dydį analogiškų pamatų fragmentai ŠR bažnyčios fasade.

PAPILYS EVANGELICS-REFORMATS CHURCH

In 2001 the archaeologists from BMES investigated the Papilys Evangelics Reformats church (Biržai district). There were found fragments of the foundation, which equaled by size to that of the former tower unearthed in 1999. At the church, 11 primary burials were found.